

Prophetae autem multa valde dilucida prædixerunt de Christo venturo, *ut ostendimus in Tractatu de vera Religione*: saltem præsumendum est illos intellexisse quæ prænuntiabant: at plurimæ eorum locutiones recte intelligi nequeunt, nisi admissa Incarnatione. Ergo.

R. 3°. Nihil probat vulgus Judæorum veram habuisse notitiam Incarnationis, etiam quoad substantiam; silent enim circa hoc factum Scriptura et traditio. Certum est tamen eos promissum Salvatorem, et ministerio ejus novum fœdus Dei cum hominibus expectavisse: quid autem circa naturam hujus Salvatoris, quem vocabant Messiam, sciverint, nescimus; probabile est quod, traditionibus et publicis documentis instructi, crediderint, saltem modo confuso, eum speciali ratione cum Deo unitum fore. Nihil ultra determinare possumus.

R. 4°. Fuerunt inter Gentes qui aliquam Incarnationis habuerunt notitiam; quod probatur 1° exemplo Balaam qui, Num. xxiv, 17, doctrinam Altissimi, ut ipse ait, prænuntians, hæc habet: *Videbo eum, sed non modo; intuebor illum, sed non prope. Orietur stella ex Jacob, et consurget virga de Israel*; et Job, qui, xix, 25, dicit: *Scio quod Redemptor meus vivit, et in novissimo die de terra surrecturus sum, et in carne mea videbo Deum meum*: in carne quippe sua Deum videre non potest nisi incarnatum; 2° testimonio plurimorum Patrum et doctorum qui, ut S. Aug. de Civit. Dei, lib. 18, c. 47, opinantur Christum Dei et hominum mediatorem pluribus inter gentes revelatum fuisse; 3° traditionibus in Oriente sparsis, quæ videntur dogmati nostro aliquo modo suffragari; sic, v. g., tenetur apud Indos Deum *Vichnou* pluries humanitatem induisse, *Journal asiatique*, t. 4, p. 9, etc.; 4° possibilitate salutis apud Gentes sicut apud Judæos; ut certum enim docetur salutem semper fuisse possibilem apud Gentes: at possibilis non fuit nisi mediante fide in Christum venturum. Ergo.

Cum autem S. Thomas alique dicant fidem explicitam non fuisse necessariam, sed tantum fidem implicitam qua crediderint *Deum esse liberatorem hominum, secundum*

modos sibi placitos, S. Th. 2 2, q. 2, art. 7, ad 3um, inde recte concludi non potest veram incarnationis notitiam exstitisse.

Impossibile est ergo determinare quid præcise noverint homines, ante Christum, de tanto et tam salutari mysterio. Nunc vero grati et lætantes dicere debemus cum Apostolo, I Tim, iii, 16: *Manifeste magnum pietatis sacramentum, quod manifestatum est in carne, justificatum est in spiritu, apparuit angelis, prædicatum est gentibus, creditum est in mundo, assumptum est in gloria.*

CAPUT SECUNDUM.

DE NATURA INCARNATIONIS.

Plures, admissa Verbi divini incarnatione, in illa explicanda graviter errarunt, alii volentes duas in Christo fuisse personas, alii unicam naturam, et alii unicam voluntatem. Ecclesia autem catholica docet unicam esse personam, duas naturas et duas voluntates in Christo. Agemus itaque in hoc capite, 1° de unitate personæ in Christo, 2° de duplici ejus natura, et 3° de duplici illius voluntate.

ARTICULUS PRIMUS.

DE UNITATE PERSONÆ IN CHRISTO.

Nestorius, primo monachus, deinde presbyter Antiochenus, et anno 428, ob famam eloquentiæ et sanctitatis, patriarcha Constantinopolitanus creatus, docuit 1° beatam Mariam non esse θεοτόκον, id est Deiparam, quia Verbum divinum naturæ humanæ non erat unitum hypostatice, sed tantum moraliter, fere sicut vir sanctus Deo unitur; 2° in Christo duos esse filios Dei, unum naturalem, scilicet Verbum æternum, et alterum adoptivum, nempe filium Mariæ; 3° admittendam non esse communicationem idiomatum, id est legitime dici non posse, *Deus natus est, passus est, mortuus est, etc.*

Quidam Dorotheus episcopus, et Anastasius presbyter, Nestorii familiares, hos errores propalare cœperunt in concionibus publicis, eo præsentem nec contradicentem, imo approbante et confirmante. Plebs Christiana horrore commota est, tales audiendo blasphemias.

Nascentes errores fortiter oppugnavit S. Cyrillus, patriarcha Alexandrinus, eosque Romam detulit, ad Cœlestinum I, summum pontificem, qui, synodo coacta, eos damnavit, atque iussit ut Nestorius sententia excommunicationis et depositionis ministerio Cyrilli percuteretur, nisi intra decem dies impia dicta retractaret, quod recusavit.

Mandatum executus est Cyrillus, et sententiam reo denunciavit epistola in concilio episcoporum Ægypti exarata, qua duodecim anathematis ei proponebat subscribendos.

Nestorius, superbia tumens, subscribere noluit, sed, e contra, anathematis anathematis Cyrilli opposuit, contendens eos Apollinaristarum erroribus esse plenos, quod Joanni patriarchæ Antiocheno, Theodoro episcopo Cyrensi, aliisque pluribus episcopis Orientalibus persuasit, atque Theodosium Juniorem, imperatorem, adversus Cyrillum exacerbavit. Concilium œcumenicum postulavit, quod jam petierant catholici.

Jubente igitur imperatore, coadunata est synodus Ephesina, tertia generalis, die Pentecostes, anno 431, in qua damnatus ac depositus fuit Nestorius, et Theodosius eum postea relegavit Oasim, in Ægypto, ubi miserrime mortuus est. Sed res non sic composita est: excitante Joanne Antiocheno, ingens tunc exortum est schisma quod diu totum conturbavit orbem Christianum, et cujus reliquie adhuc exstant in Oriente.

Ex unico capite fluunt cuncti errores Nestorii, nempe ex negatione unionis hypostaticæ Verbi divini cum natura humana. Si enim Verbum moraliter tantum uniatur naturæ humanæ, dici non potest unicam esse personam in Christo, hominem esse Deum et Deum esse hominem, beatam Mariam esse matrem Dei, etc. Contraria vero patent, si unica sit persona in Christo.

Sequentia prænotanda sunt: 1º Verbum divinum est immutabile: incarnari igitur non potest nisi naturam humanam assumendo et sibi in unitate personæ conjungendo. Ad hoc autem non requiritur ut inter utramque substantiam existat proportio entis; sufficit proportio habitudinis. Hæc enim unio quæ dicitur hypostatica seu personalis, nihil aliud est quam arctissima relatio, cujus natura nos fugit.

Illa relatio, quamvis non necessaria, nullam inportat mutationem in Verbo; nam Verbum divinum, ut pote infinitum et essentialiter in se subsistens ut persona, in dicta unione tenere non potest locum subjecti, quod imperfectionem argueret; sed naturam humanam sibi assumit ac terminat, et, unione facta, unica subsistit persona Verbi, Verbum ergo recte dici non potest pars Christi, quasi Christus esset totum perfectius Verbo non incarnato.

2º Natura humana in Christo suam conservat integritatem, id est, omnes perfectiones suas essentielles, non autem suam personalitatem, et illam non amittit, nisi maximam acquirendo perfectionem sibi indebitam, videlicet arctissimam cum Verbo divino unionem. Utraque natura intelligit, vult, operatur, sed cuncti actus sunt personæ et soli personæ tribuuntur, quia, ut aiunt theologi, persona est principium *quod*, et natura humana est principium *quo*.

3º In quo præcise sita sit essentia unitatis personalis, et quomodo partes dignitatis totius personæ fiant participes, non intendimus explicare: in hoc altissimum existere mysterium nobis inscrutabile libenter fatemur. At factum non est dubium. Nonne absolute de eodem individuo, v.g., de Petro ex duplici substantia coalescente, merito dicitur: Est liber, intelligens, doctus, bonus, parvus, altus, speciosus, deformis, ægrotus, mortuus, etc.? Ergo.

Supposita unione hypostatica inter naturam divinam et naturam humanam in Christo, cum ipse sit simul Deus et homo, in sensu vero et reali dici potest: Deus ex Maria natus, vixit, passus, crucifixus, mortuus est, resurrexit, etc.

Nobis igitur probandum est 1° unicam esse personam in Christo, 2° beatam Mariam esse Matrem Dei, et 3° admittendam esse communicationem idiomatum.

PROPOSITIO PRIMA.

Unica est persona in Christo, quæ est persona Verbi divini, humanitatem complens et perficiens.

Prob. Illa propositio tenenda est, quæ est de fide, probatur Scriptura sacra, SS. Patrum testimoniis et rationibus theologicis : atqui talis est propositio nostra.

1° *Est de fide.* Definita est enim in tribus conciliis generalibus, nempe in Ephesino, anno 431 ; in Chalcedonensi, anno 451 ; in Constantinop., anno 553, et expresse habetur in Symbolo S. Athanasii, his verbis : « Unus omnino, » non confusione substantiæ, sed unitate personæ. Nam » sicut anima rationalis et caro unus est homo, ita Deus » et homo unus est Christus. » Ergo 1°.

2° *Probatur Scriptura sacra.* Joan. I, 14 : *Et Verbum caro factum est, et habitavit in nobis.* Unde, vel caro factum est per unionem hypostaticam, vel per unionem moralem, vel per conversionem aut commixtionem suæ naturæ in naturam humanam : alii modi excogitari non possunt. Atqui duo posteriora dici nequeunt : 1° non per unionem moralem ad sensum Nestorii, id est, per dilectionem, per gratiam, aut per inhabitationem sicut in templo ; alioquin dici posset Verbum fieri Petrum, quia Deus eum diligit, in illo per gratiam operatur et inhabitat, quod evidenter est absurdum : ergo ; 2° non per conversionem suæ naturæ in naturam humanam, aut per aliquam cum illa commixtionem, quia divina natura sic mutari non potest. Ergo.

Philip. II, 6 : *Qui cum in forma Dei esset, non rapinam arbitratus est esse se æqualem Deo ; sed semetipsum exinaniavit, formam servi accipiens.* Hic exprimitur Deus et homo : atqui tamen unica est persona quæ simul est æqualis Deo, et formam servi accipit. Aliunde si Verbum, de quo hic agitur, moraliter tantum naturæ humanæ uniretur, non se

exinaniisset, nec formam servi accepisset. Quis dicet Deum se exinaniisse et formam servi accepisse, quia diligit Petrum et in illo per gratiam inhabitat? Ergo.

3° *SS. Patrum testimoniis.* S. Irenæus, adversus Hæres. I, 3, cap. 16, n. 2 : « Unum et eundem esse Verbum » Dei, et hunc incarnatum pro salute nostra, Jesum Christum Dominum nostrum. »

S. Ambros., l. de Incarnat., c. 5, n. 35 : « Non alter ex » Patre et alter ex Virgine, sed idem aliter ex Patre, aliter » ex Virgine. »

S. Aug., Tract. 59 in Joan., n. 18 : « Anima et caro » Christi cum Verbo Dei una persona est, unus Christus » est. » Alios omittimus : sunt unanimes. Ergo 3°.

4° *Rationibus theologicis.* Videlicet, 1° Christus sæpe vocatur Deus : atqui dici non posset Deus, si unio inter Verbum et naturam humanam esset tantum moralis : numquid Petrus recte dici potest Deus, quia Deus eum diligit et cum illo habitat? 2° Christo tribuuntur tanquam uni personæ proprietates Dei et hominis ; dicitur homo, filius hominis, etc., et simul Deus ; nascitur, laborat, orat, jejunit, crucifigitur, moritur et aliunde Deum vocat Patrem, antequam Abraham fieret existit, judicaturus est mundum, etc. : atqui hæc unitatem personæ evidenter supponunt : ergo. 3° In systemate Nestorii, efficacia redemptionis destrueretur : vel enim redemptio tunc personæ Verbi, vel personæ humanæ tribueretur : atqui neutrum dici posset ; non prius, quia natura divina satisfacere non potest ; non posterius, quia satisfactiones non essent pretii sufficientis, ut pote finiti. 4° Sacramentum Eucharistiæ evanesceret, præcipua enim virtus ejus ex conjunctione hypostatica humanitatis cum divinitate deducitur. 5° Inde sequeretur totam Ecclesiam in idololatriam lapsam esse ; adorat enim Christum ex Maria natum : at Christus ex Maria natus, purus esset homo : ergo. 6° Non solum Verbum incarnatum esset, sed et duæ aliæ personæ sanctissimæ Trinitatis ; nam, vi circuminsestionis, ubi una est persona per externam operationem, ibi sunt aliæ : ergo 4°, etc. Aliunde, etc. Ergo.

Solvuntur objectiones.

Obj. 1°. Christus humanitatem suam appellat templum : *Solvite templum hoc, et in triduo excitabo illud*, Joan. II, 19. Ergo Filius Dei habitat in Christo sicut in templo. Ita Nestorius.

R. 1°. Nego ant. Christus enim non humanitatem suam, sed corpus tantum vocat templum Dei, *ut ex versu 21 patet* : at Nestoriani non consensissent corpus Christi esse personam : ergo.

R. 2°. Dist. ant. Christus appellat humanitatem suam templum, sensu quodam sublimi, *concedo*; sensu Nestorii, *nego ant.* Etenim, cum plenitudo divinitatis habitat corporaliter in Christo, ut ait Apost., Coloss. II, 9, dici potest Christum esse templum Dei, nempe propter unionem hypostaticam; nihil vero indicat hæc verba ad sensum Nestorii detorquenda esse, quasi Filius Dei moraliter tantum habitaret in Christo. Ergo.

Obj. 2°. S. Aug., de Civitate Dei, I, II, cap. 2, ait : « Ipsa » veritas, Deus, Dei Filius, homine assumpto, non Deo » consumpto, eandem constituit atque fundavit fidem; » plures alii Patres eodem sensu loquuntur. Unde sic : Assumere hominem est assumere personam. Ergo.

R. Nego antecedens ad sensum objecti. S. Aug. enim aliique Patres, per hominem quem Filius Dei assumpsit non intellexerunt personam, sed humanitatem; quod patet ex variis eorum testimoniis et sæpe ex ipsomet contextu; v. g., S. Aug., in loco citato, expresse dicit Christum esse simul Deum et hominem. Ergo.

Similiter plures sancti Patres vocaverunt Christum hominem *theophorum*, id est Deiferum, hominem deificatum, hominem dominicum, etc. Verum, cum illæ locutiones sint æquivocæ et sensu catholico optime intelligantur, quatenus scilicet humanitas in Christo fert Deum sibi hypostaticæ unitum, et sub hoc respectu est deificata, dominica, etc. nihil ex illis legitime concludere poterant Nestoriani. Patres autem qui ante exortos Nestorii errores scripserunt, a talibus non præcavebant æquivocis, quia illarum non

prævidebant abusum; qui vero postea scripserunt, accuratioribus communiter usi sunt verbis. Ergo.

Obj. 3°. S. Chrysost., Homilia 3 in Epist. ad Hebr., I, 8, dicit hic Apostolum et « Judæos, et Pauli Samosateni as- » seclas, et Arianos, Marcellumque et Sabellium, et Mar- » cionem feriisse. Quomodo hoc fecit? Judæos quidem, » ostendens duas personas et Deum et hominem. » Ergo duæ sunt personæ in Christo.

R. Nego conseq. Nam 1° textus S. Chrysost. diverso modo intelligitur; vel ad significandum, contra Judæos, duas esse personas in Deo, ostendens scilicet Filium esse Deum; vel ad exprimendum Christum esse Deum, monstrando duo existere in illo, videlicet Deum et hominem, id est humanitatem. 2° S. Chrysost. nunquam habitus est ut hæresis Nestorianæ fautor. 3° Alibi unitatem personæ Christi expressis verbis agnovit, v. g., in Epist. ad Cæsarium : « Pium et valde pium Christum confiteri in di- » vinitate perfectum et in humanitate perfectum; non » alterum et alterum : absit; sed unum et eundem Do- » minum Jesum, Deum Verbum, carne nostra amictum. » Ergo.

Obj. 4°. Verbum divinum est immutabile : at hypostaticæ naturæ humanæ uniri non potest quin mutetur : ergo.

R. Nego min. Unio enim hypostatica in eo consistit quod Verbum divinum, idem in se permanens, naturam humanam sibi assumat : ergo tota mutatio est in natura humana quæ perficitur.

Inst. 1°. Posita Incarnatione seu unione hypostatica, Verbum fuit homo, quod antea non erat : ergo veram subiit mutationem.

R. Nego conseq. Ille enim veram non subit mutationem, qui nihil intrinsece perdit nec acquirit : atqui Verbum, naturam humanam assumendo, nihil intrinsece perdit aut acquirit : ergo.

Inst. 2°. Per unionem hypostaticam Verbum intrinsece fit homo : ergo proprie dictam subit mutationem.

R. Dist. ant. Verbum intrinsece fit homo, id est, na-

turam humanam in unitate personæ vere assumit, *concedo*; eam velut modum in se suscipit, *nego ant.* Eadem semper recurrit solutio. In quo præcise unio hypostatica consistat, quæ sit ejus natura, definire non intendimus; sed, ex documentis fidei, nullam importat mutationem in Verbo. Ergo.

Inst. 3°. Admissa Incarnatione, Verbum est pars Christi ex duplici natura coalescentis: atqui pars minus perfecta est quam totum: ergo.

R. Nego maj. Posita enim Incarnatione, Christus non est præcise aliquid ex divinitate et humanitate coalescens, sed ipsum Verbum, quatenus humanam naturam sibi personaliter assumpsit. Unde S. Aug. contra Maximum, lib. 1. cap. 10: « Christus una persona est geminæ substantiæ, quia et Deus et homo est. Nec tamen Deus pars » hujus personæ dici potest. » Ergo.

Inst. 4°. Unio inter mentem et corpus utrumque perficit: ergo et unio inter Verbum et naturam humanam.

R. Nego conseq. et paritatem. Ratio disparitatis est quod mens et corpus sint substantiæ incompletæ, ad se invicem destinatæ, quæ proinde conjunctæ totum efficiunt completum et perfectius: Verbum autem ab æterno fuit totum completum, ad naturam humanam minime destinatum. Ergo.

Inst. 5°. Ubi est Filius, ibi sunt duæ aliæ personæ, propter mirabilem circuminsessionem: ergo Filius hypostatice uniri non potest cum natura humana, quin Pater et Spiritus sanctus illi simul uniantur; quod tamen fidei catholicæ adversatur.

R. Nego conseq. Nam Filius a Patre et Spiritu sancto realiter est distinctus: ergo, licet Pater et Spiritus sanctus cum illo sint ubique, ratione divinitatis, non repugnat illum solum personaliter uniri naturæ humanæ.

Inst. 6°. Incarnatio, in opinione catholicorum, est naturæ divinæ et naturæ humanæ personalis conjunctio: ergo tribus personis eandem naturam divinam habentibus communis esse debet.

R. Dist. ant. Est naturæ divinæ et naturæ humanæ

conjunctio in persona Verbi, *concedo*; absolute, *nego ant.* Etenim divinitas spectari potest absolute, abstrahendo a personis et relative ad unamquamque personam: si cum humana natura absolute conjungeretur, hæc unio tribus personis esset communis: sed fides catholica docet unionem istam in sola Filii persona existere. Ergo.

Inst. 7°. Cuncta opera Dei externa tribus personis sunt communia: at Incarnatio est opus Dei externum: ergo.

R. Dist. min. Est opus Dei externum, si spectetur in actu efficiente, *concedo*; si spectetur in actu formali, *nego min.* Fatentur quidem catholici actionem formandi naturam humanam, eamque Verbo divino uniendo, esse opus Dei externum tribus personis commune: at simul continent hanc unionem semel factam, seu formaliter spectatam, personæ Verbi esse propriam. Unde sequitur divinitatem persona Verbi terminatam, seu personam Verbi naturam humanam sibi assumptam regere ut suam, quod aliæ personæ divinæ non faciunt. Ergo.

Inst. 8°. Si hæc unio Verbo sit propria, sequitur Verbum aliquid habere quod duæ aliæ personæ non habent: atqui hoc repugnat: ergo.

R. Dist. maj. Sequitur Verbum aliquid habere, etc., quo non perficitur, *concedo*; quo perficitur aut mutatur, *nego maj.* *Distinctio liquet ex dictis.*

Cæterum, non contendimus unionem Verbi cum natura humana captum mentium nostrarum non superare; docent, e contra, omnes catholici altissimum in illa versari mysterium fide credendum et adorandum, non vero temere scrutandum.

Obj. 5°. Humanitas in Christo suam amittere non debuit subsistentiam: ergo duæ sunt personæ in illo.

R. Nego ant. Persona enim est substantia totalis et completa: at humanitas in Christo Verbo divino unita, jam non est substantia totalis et completa, sed pars Christi, et a persona Verbi terminatur, completur et perficitur: ergo propriam non habet subsistentiam.

Inst. Subsistentia seu personalitas est perfectio: at humanitas in Christo est perfecta: ergo sua subsistentia seu personalitate carere non debet.

R. 1°. *Multi negant* subsistentiam esse perfectionem in se; constituitur enim per negationem conjunctionis cum alia substantia perficiente: atqui talis negatio propriam non constituit perfectionem: ergo.

R. 2°. *Nego conseq.* Etsi enim personalitas vera esset perfectio in se, humanitas eam amittendo in Christo non minus perfecta esset, siquidem non nisi accedente majori perfectione hoc fieret. Ergo.

Obj. 6°. Si persona Verbi et humanitas hypostatice uniantur, dicere licebit, *Unus de Trinitate passus est*: atqui hæc propositio ab Hormisda papa damnata est: ergo.

R. *Nego min.* Hormisdas enim hanc propositionem non damnavit ut malam vel aliquid mali continentem, sed temeritatem quorundam Scythiæ monachorum hanc loquendi formam definitioni concilii Chalcedonensis inserere volentium repressit, contendens eam intempestivam esse et nullius utilitatis. Cæterum Ecclesia præfata locutione usa est in concilio Constantinopolit. II, quinto generali, can. 4 et 10.

Deilla docte disseruit cardinalis *Noris*, in opere inscripto: *Dissertatio de uno ex Trinitate passo*; et in altero dicto: *Apologia monachorum Scythiæ*.

Notandum est nonnullos Calvinistas, quibus ascribendi sunt *Bayle* incredulus, *Richardus Simon* et *Dapin*, auctores catholici, sed a paradoxis et temerariis opinionibus non satis alieni, confitentes cum catholicis unicam esse personam in Christo, causam Nestorianorum defendisse; dicebant enim 1° Nestorium non docuisse errores ipsi imputatos; 2° controversiam inter illum et S. Cyrillum fuisse tantum de verbis; 3° concilium Ephesinum non fuisse œcumenicum, saltem in prima actione in qua damnatus est Nestorius, quia legati summi Pontificis nondum advenerant, Joannes, Antiochenus patriarcha, multi alii episcopi et ipse Nestorius aberant; 4° iudicium ejus non fuisse canonicum, quia Nestorius absens, nec vocatus, damnatus est, et quia consensus patrum per vim a Cyrillo et Memnone Ephesino, Nestorii oppressoribus, illatam exortus est.

At quisquis est bonæ fidei et solius veritatis amans, his

rationibus non commovebitur. Etenim concilium Ephesinum ab omnibus Ecclesiis catholicis semper habitum est ut œcumenicum, etiam in prima actione; tunc S. Cyrillus illi, nomine summi Pontificis, præerat, et legati, post suum adventum, quidquid jam actum erat probaverunt. Nestorius ter fuit vocatus, et venire recusans, ex propriis scriptis et ex quorundam episcoporum depositione, fuit damnatus. Patres erant numero ducenti. Quis credet vim ipsis per Cyrillum et Memmonem illatam fuisse? Si res ita sit, quid ergo faciebat comes Candidianus, ab imperatore præpositus et copiis sufficientibus munitus ut pacem concilii foveret? Quomodo patres ad proprias Ecclesias reversi, contra violentiam sibi factam non reclamassent?

Non magis credibile est tot episcopos sanctos et doctos veram Nestorii doctrinam non intellexisse, et illum injuste opprimentes, propter quædam verba tantum æquivoca, anathemate sic percussisse. Ergo.

PROPOSITIO SECUNDA.

Beata Maria est vere mater Dei.

Prob. Propositio est de fide, probatur Scriptura sacra, traditione et ratione.

1° *Est de fide*; clare enim continetur in Symbolis fidei, in quibus dicitur Jesum Christum, Filium Dei, ex Maria natum esse; et expresse definita fuit in concilio Ephesino, can. 1: « Si quis non confitetur Deum esse veraciter Em- » manuel, et propterea Dei genitricem sanctam Virginem; » anathema sit. » Ergo.

2° *Probatur Scriptura sacra.* Luc. 1, 35: *Quod nascetur ex te sanctum, vocabitur Filius Dei.* Ibid, 43: *Unde hoc mihi, ut veniat mater Domini mei ad me?* et Gal. iv, 4: *Misit Deus Filium suum, factum ex muliere.* Unde sic: Filius Dei natus est ex Maria, factus est ex Maria: ergo Maria vere est mater Filii Dei. Porro Filius Dei est Deus, ut probavimus. Ergo.

3° *Traditione.* Unanimes sunt Patres, saltem a concilio Ephesino: quædam igitur solum referemus testimonia

Patrum ante hoc concilium existentium. S. Ignatius mart., Epist. ad Ephes., n. 18; Cotel., t. 2: « Deus noster Jesus » Christus in utero gestatus est a Maria. »

S. Irenæus, adversus Hæres. lib. 3, cap. 20, n. 10: « Verbum existens ex Maria quæ erat virgo. »

S. Athanasius, Oratione 3 contra Arianos, docet Scripturam duo de Salvatore nostro demonstrare, « illum scilicet Deum semper fuisse...., ipsumque postea, propter nos, carne ex virgine Deipara Maria assumpta, hominem » factum esse. » Ergo 3°.

4° *Ratione.* Quidquid de naturis in Christo affirmatur personæ ejus merito tribuitur, cum ex duplici substantia unica sit persona: at B. Maria humanam Christi naturam vere genuit; merito igitur vocatur mater Christi qui est Deus, ac proinde Mater Dei. Ergo, etc. Aliunde, etc. Ergo, etc.

Solvuntur objectiones.

Obi. 1°. Beata Maria non peperit divinitatem: ergo improprie dicitur mater Dei.

R. Nego conseq. Ut enim sit mater Dei, sufficit quod ortum dederit homini qui recte dicitur Deus: atqui res ita se habet, *ex dictis*: ergo.

Inst. 1°. Mulier quæ peperit filium recte dicitur mater ejus, licet solum genuerit corpus; sed dici non potest mater animæ, quam nullo modo genuit: ergo *a pari* Maria dici potest mater Christi, seu *χριστοτόκος*, ut aiebat Nestorius, non vero mater Dei.

R. Nego conseq. et paritatem. Ratio *disparitatis* est quod anima in homine, sejuncta a corpore, non sit persona, sed tantum pars substantiæ completæ: unde quæ corporis propria sunt, de anima prædicari nequeunt: contra vero Verbum est persona independentem ab humanitate, quam perficit in Christo, suam personalitatem divinam retinens: quæ igitur humanitatis sunt de persona diviua rectissime prædicantur. Ergo.

Hinc sequitur matrem non necessario esse consubstantialem Filio sub omni respectu.

Inst. 2° cum Nestorio. Si beata Maria dicatur mater Dei, excusabuntur gentiles qui matres diis suis tribuunt. Ergo.

R. Nego ant. Gentiles enim duplicem non admittebant naturam in diis suis, unam humanam et alteram divinam. Non ergo eodem sensu matres diis suis tribuebant, quo dicimus beatam Mariam esse Dei genitricem. Ergo.

Non taceamus igitur gloriosum beatæ Mariæ titulum, propter periculum simplices scandalizandi: doceamus eos sanctæ Incarnationis mysterium, et omnes recte nobiscum dicent: *Sancta Maria, mater Dei, ora pro nobis peccatoribus, nunc et in hora mortis nostræ.*

ARTICULUS SECUNDUS.

DE DUPLICI IN CHRISTO NATURA.

Eutyches, presbyter Constantinopolitanus et Archimandrita, Nestorii errores fortiter insequens, in oppositam lapsus est hæresim, circa annum 448, docuitque sicut unam personam, ita et unam naturam esse in Christo. Juxta ipsum, natura divina remanebat integra, sed humana in divinam erat conversa, vel ab illa absorpta, sicut aquæ gutta absorbetur in mari. Ante Incarnationem, duæ naturæ erant distinctæ; sed, Incarnatione peracta, ex utriusque confusione unica facta est. Quo autem sensu hæc confusio admittenda esset novator clarius explicare noluit.

Flavianus, patriarcha Constantinopolitanus, concilium viginti et novem episcoporum coadunavit, anno 448, Eutychem pluries vocavit et venire recusantem damnavit ac sacerdotio spoliavit. S. Leo, summus pontifex, concilium istud approbavit et egregiam de Incarnatione et Eutyche-tis errore epistolam ad Flavianum scripsit.

Eutyches aulicos Imperatoris sibi conciliavit, et obtinuit ut causa sua in novo concilio examinaretur. Theodosius convocavit concilium Ephesinum, in quo centum et triginta novem episcopi et duo legati summi Pontificis sederunt, anno 449.

Dioscorus, patriarcha Alexandrinus, illi præfuit et co-